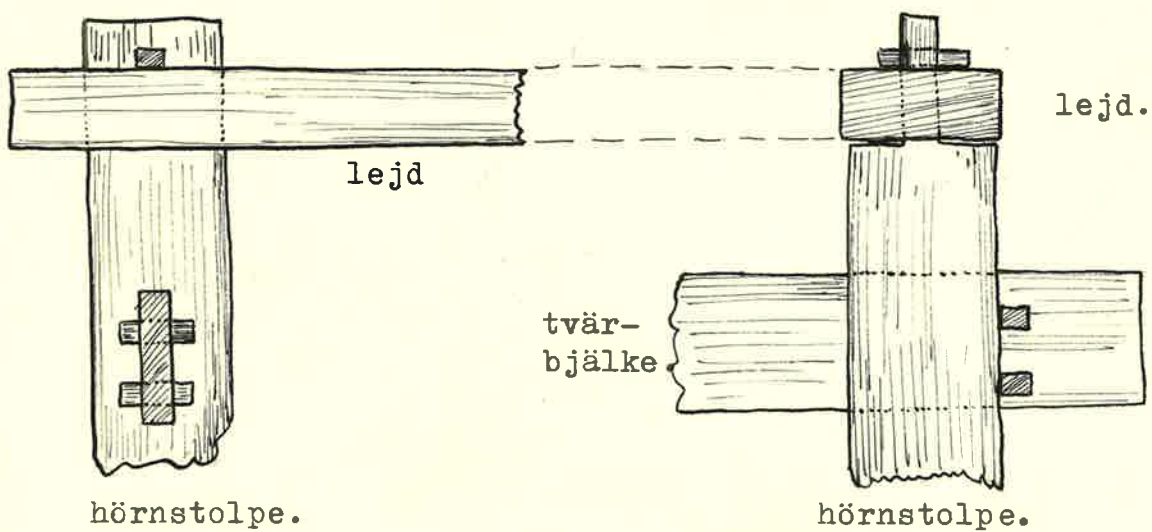
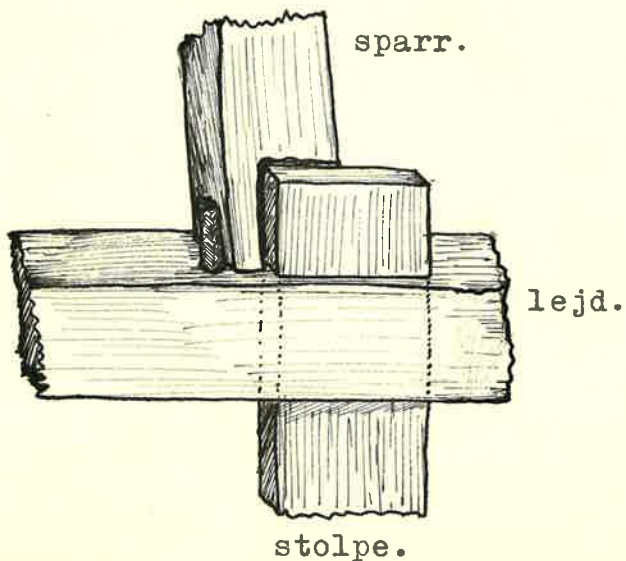

Parti av anordningen av stolpar och bjälkar, förmodligen fordom uppbärande kvarnstenar och andra maskinella delar invid vattenhjulet. Hela anordningen är nu så gott som helt borttagen, här finns de enda för närvarande påvisbara inskriptionerna med datering i hela gården. -/Skiss/

Skisser angående konstruktionerna av lejd /överträ/ o. stolpe, samt sparr o. lejd. Detaljerna härstamma från den byggnad, som innehållit kvarnen.

Skisser: G. Hjorth. 1939.

Se Fol. Ark.

91235:1-41.

Skåne.

Oxie hd.

V. Kärnstorps sn.

L. Svedala by.

L. Svedala nr. 11 och 24.

Beskrivning enligt undersökning i augusti 1939

av *Gunnar Hobrok. Ingenieur Ingeniör.*

Härtill bifogas:

1 planmätning i skala 1:100,

1 blad detaljskisser,

36 foton.

Beskrivning.

Gården ifråga är belägen invid Segeå vid vägen ^{österut} ~~norrut~~ från V.Kärrs-
torps kyrka mot Svedala samhälle. Gården innehåller rester av ett hus, där
vattenkvarn funnits. Kvarnen är nu sedan länge borta, det enda av inven-
tarierna som finns kvar, är en ställning av kraftiga bjälkar, som möjli-
gen uppburit kvarnstenarna mm. På sidan av denna bjälkanordning finns ih-
ristat initialer och årtalet 1777. Se skiss. Kvarnen skall ha varit i an-
vändning till omkring år 1860 /enl. uppgift från Olof Christoffersson i
Alstad/. Eljest finns ingen nu känd datering i gårdens bygghader. ^UAvhu-
sen är boningshuset ant. yngst, det är byggt av tegelsten utan korsvirke,
väggarna äro i allmänhet ca 37 cm. tjocka. Uthusen ha antagligen alla ur-
sprungligen varit byggda i klineteknik, fastän stora delar av väggarna
med tiden lagats och omändrats med råtegelsten. Stolparna äro mestadels
av eke, lejderna av fur. Fotträn saknas utom på en del ställen vid dörrar-
na, där de bilda trösklar. Klineväggen är sammansatt av lodräta stakar,
som ej synes ha några tvärgående käppar eller annan förbindelse. Leran
är blandad med halm i hackat tillstånd. Byggnaderna har ~~en~~ sagt inga
fotträn, man kan ej med säkerhet konstatera hur stavarna i nedre fackens
klineväggar stå fästa, upptill äro de borrhade in i hål i löshultens undere
sidor, men nertill förefalla de att stå direkt på den låga och obetydliga
stengrund som ligger under byggnaderna.

Beskrivning till siffrorna å planmätningen:

- 1 är stall, där korna stått vid rummets N. vägg och hästarna vid dess S. vägg,
- 2 är kobåsen angivna, de saknas nu,
- 3 är hästspiltorna, som i sen tid flyttats så, att tvärväggen mot S, förr stått där den streckade linjen nu står /väggen har flyttats åt S/
- 4 loge med lergolv,
- 5 vagnsport,
- 6 inkörsport, där portarna äro av den äldre sorten, som rör såg kring en lodrät träaxel, som nertill är fästad med järndubb i sten i marken.
- 7 kallas "lagolv", dess N. vägg har sedan länge varit nerriven, här är nu plats för vagnar och redskap, dess urspr. användning är ej riktigt klar.
- 8 "kistekammare" för diverse förvaring,
- 9 "söndrekammare",
- 10 förestuga, märk att kvarnstenar ligga som trappsteg utanför,
- 11 spiskammare,
- 12 stuan, här fanns förr en sättugn att elda med torv i,
- 13 sättugnens plats /hela spispartiet är ombyggt/,

Enl. Christoffersson fanns över ing. till kvarnhuset förr årtalet 1636.

- 14 kammare,
- 15 köket, där den gamla spisen och skostenen ^{v)} äro borta, spisen har utmärkts med streckad linje, den gick fram till kanten av den nuvarande järnspisen som står där,
- 16 avser den nuvarande järnspisen,
- 17 " den ungefärliga utsträckningen av den gamla spisan,
- 18 en slags förstuga, här fanns ursprungligen ingen vägg mellan detta rum och köket, den nuvarande är sen brädvägg,
- 19 är ett litet skafferi, förr fanns här ett s.k. "salthus",
- 20 vindstrappa /fanns en på ungefär samma plats även förr/,
- 21 pump med urborrad träpumpstock,
- 22 lär ha varit drängkammare, nu hönshus,
- 23 en nisch i väggen, där det påstås att drängens säng stått, märk här den egendomliga tapeten av spånflätning, som ännu sitter kvar på väggen /se foto/,
- 24 kvarnhuset, med ingång direkt utifrån,
- 25 har ant. varit platsen för kvarnstenarna m.m. /här finns ovan omtalade årtal 1777/,
- 26 här bör platsen för kvarnhjulet ha varit, men nu syns inga spår av detta, /åns lopp är något ändrat sedan den tid då kvarnen fanns, den arm, som gått fram till vattebhjulet, är nu helt borta/,
- 27 ett rum som kallas "stuan", som synes ha haft en tvärvägg ungefär på mitten, här är spår efter målning på väggen, man ser små röda fläckar på i övrigt vit botten; detta hus verkar att vara senare inbyggt, det gick emellertid ej att få uppgifter om huruvida här funnits boningshus av något slag,
- 28 förstuga eller plats framför bakugnen,
- 29 "bagestuan",
- 30 bykgryta,
- 31 bakugn /ytterkanten är murad i avsatser, som äro rundade/,
- 32 har enl. uppgift innehållit kalvahus och fårahus,
- 33 här fanns bl.a. svinahus och hönshus /dessa rumsförhållanden äro nu något oklara/,
- 34 foderloe,

Märk de vackra dörrarna i boningshusets N. vägg, se foton!

Gårdsplanen har antagligen till större delen varit stensatt, men nu är delar av densamma uppriven. Det mesta av uthusen äro för övrigt så nerfallet och dåligt att man ej alltid med säkerhet kan bestämma byggnadsmaterial eller sträckning av nu försvunna väggar. Större delen av husen äro ju också nu tomma, man har nyare uthus intill, åt S., som användes i stället. Taken äro vanliga halmtak, med halmen bunden på "täckekäppar" av pil eller hassel, och med bindslen, "viror" av rödpil. På ryggingen

ligga "ryggaträn" , som förr haft korta träpinnar genom ,parvis sammanbindande dem två och två. Numera äro bindslena gjorda av korta järn länkar. - Mitt över ingången till kvarnhuset finns i takfallet en s.k. "holmeja" /se foto/. Sparrarna i ryggingen i taken äro sammanfästade med hlaft i halft - konstruktionen och med trädubb igenom. De sitta dessutom i lite sax upptill över själva sin korsning, men i saxen ligger ingen läkt eller ås av något slag.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV